

TEOLOGIA KAPLAŃSKA

INFORMACJE O PRZEDMIOTACH FAKULTATYWNYCH

(w porządku alfabetycznym lub dodatkowo chronologicznym)

WZÓR

tkfnr. Nazwa przedmiotu ew. a/b (t – teologia, k – teologia kapłańska, f – przedmiot fakultatywny, nr – kolejny numer przedmiotu w wykazie, a – kolejna (a) część opisu danego przedmiotu z ogólnej liczby opisów b)

Rok studiów, semestr

Wymiar godzin ogółem (wymiar godzin z podziałem na semestry), ECTS – ilość punktów ECTS

Prowadzący zajęcia

Forma zaliczenia poszczególnych semestrów zajęć: z – zaliczenie, zo – zaliczenie z oceną, e – egzamin

tkf01. Bibliistyka

Rok 3, semestr 5

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 2 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr Stanisław Witkowski MS

Forma zaliczenia: zo

Treści merytoryczne przedmiotu:

Kazanie na Górze.

Fakultet ukazuje ciągłość nauczania Jezusa z judaizmem i jednocześnie ukazuje jego nowość. Podkreśla nowe pojęcie sprawiedliwości i ukazuje je zgodnie z przekazem ewangelicznym w relacji do ludzi, Boga i rzeczy.

Student pozna egzegezę przede wszystkim sześciu antytezy dotyczących moralności chrześcijańskiej, zaznajomi się z ośmioma drogami do szczęścia, sposobami żydowskiej argumentacji, filarami judaizmu widzianymi oczyma Jezusa.

Wymagania wstępne:

Uważna, wcześniejsza lektura Kazania na Górze (Mt 5–7).

Cele przedmiotu:

Celem fakultetu jest poznanie moralności chrześcijańskiej, jej radykalizmu wynikającego z obecności już teraz królestwa Bożego. Fakultet powinien ukazać piękno literackiej kompozycji najdłuższej mowy Jezusa w Ewangelii Mateuszowej.

Metody oceny:

Egzamin ustny.

Spis zalecanych lektur:

Łach J., „Konstytucja” Królestwa Bożego (Mt 5–7; Lk 6, 20–49), [w:] Bartnicki R. (red.), *Ksiądz Rektor Jan Łach Kapłan i Bibliista, księga pamiątkowa dedykowana z okazji 75 rocznicy urodzin 50 rocznicy święceń kapłańskich*, Warszawa 2004; Witkowski S., *Nowa jakość życia. Kazanie na Górze Mt 5–7*, Kraków 2004.

tkf02. Bibliistyka

Rok 3, semestr 6

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 2 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr Stanisław Witkowski MS

Forma zaliczenia: zo

Treści merytoryczne przedmiotu:

Wybrane zagadnienia z Listów Pawłowych.

Fakultet przedstawia problematykę dotyczącą wielkich listów św. Pawła czyli Rz, 1–2 Kor, Ga. Zaznajamia studenta wpieryw z okolicznościami powstania danego listu i związanej z nimi tematyki poruszanej w każdym liście.

Student pozna takie zagadnienia jak: moc Ewangelii, tajemnica nieprawości, usprawiedliwienie przez wiarę, udział w śmierci i zmartwychwstaniu Chrystusa, ontologiczna przemiana człowieka, krzyż, miłość.

Wymagania wstępne:

Wcześniejsza lektura wymienionych listów.

Cele przedmiotu:

Celem przedmiotu jest zaznajomienie studenta z egzegezą fundamentalnych dla chrześcijaństwa perykop Pawłowych, wprowadzenie w misterium śmierci i zmartwychwstania Jezusa Chrystusa i jego wpływu na moralne życie chrześcijan.

Metody oceny:

Egzamin ustny.

Spis zalecanych lektur:

Gać J., *Śladami Pawła Apostoła*, Kraków 2008; Gnilka J., *Paweł z Tarsu*, Kraków 2001; Jelonek T., *Wprowadzenie do Listów Świętego Pawła*, Kraków 1988.

tkf03. Bioetyka ogólna

Rok 2, semestr 3

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 3 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr Tomasz Kraj

Forma zaliczenia: zo

Treści merytoryczne przedmiotu:

Bioetyka ogólna: definicja bioetyki, historia bioetyki, historia opieki medycznej, modele bioetyczne, życie: pochodzenie, formy, sens, osoba ludzka i jej ciało, pryncypia bioetyki katolickiej.

Wymagania wstępne:

Znajomość podstawowych pojęć filozoficznych, zwłaszcza etycznych (osoba, natura, akt ludzki, etc.).

Cele przedmiotu:

Student ma nabyć ogólnej orientacji odnośnie poruszanych zagadnień i umieć je wyjaśnić w ramach katechezy i pytań ze strony wiernych Kościoła.

Metody nauczania:

Wykład liczący 30 godzin oraz konsultacje (w zależności od potrzeb) oraz lektury uzupełniające.

Metody oceny:

Wiadomości z wykładów i zadanych lektur oraz umiejętność odpowiedzi na pytania problemowe – sprawdzian pisemny lub ustny.

Spis zalecanych lektur:

Bołoz W., *Życie w ludzkich rękach*, Warszawa 1997; Kraj T., *Instrukcja Dignitas personae: wskazania moralne a kontrowersje wokół nich na przykładzie adopcji prenatalnej*, Maszynopis; Kraj T., *Opinia na temat powszechności prawa naturalnego*, [w:] *Konstytucyjna formuła ochrony życia*, Druk sejmowy nr 993, Warszawa 2007, s. 145–151; Kraj T., *Wokół dyskusji na temat zapłodnienia in vitro*, „Teologia i moralność” 4 (2008), s. 107–118; Muszala A. (red.), *Encyklopedia bioetyki*, Radom 2007.

tkf04. Bioetyka szczegółowa

Rok 2, semestr 4

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 3 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr Tomasz Kraj

Forma zaliczenia: zo

Treści merytoryczne przedmiotu:

Bioetyka szczegółowa: genetyka, przekaz ludzkiego życia (odpowiedzialne rodzicielstwo, antykoncepcja), techniki wspomaganego poczęcia i zagadnienia pokrewne (np. macierzyństwo zastępcze), aborcja, transplantologia i zagadnienia dotyczące końcowej fazy ludzkiego życia.

Wymagania wstępne:

Znajomość podstawowych pojęć filozoficznych, zwłaszcza etycznych (osoba, natura, akt ludzki, etc.).

Cele przedmiotu:

Student ma nabyć ogólnej orientacji odnośnie poruszanych zagadnień i umieć je wyjaśnić w ramach katechezy i pytań ze strony wiernych Kościoła.

Metody nauczania:

Wykład liczący 30 godzin oraz konsultacje (w zależności od potrzeb) oraz lektury uzupełniające.

Metody oceny:

Wiadomości z wykładów i zadanych lektur oraz umiejętność odpowiedzi na pytania problemowe – sprawdzian pisemny lub ustny.

Spis zalecanych lektur:

Bołoz W., *Życie w ludzkich rękach*, Warszawa 1997; Kraj T., *Instrukcja Dignitas personae: wskazania moralne a kontrowersje wokół nich na przykładzie adopcji prenatalnej*, Maszynopis; Kraj T., *Opinia na temat powszechności prawa naturalnego*, [w:] *Konstytucyjna formuła ochrony życia*, Druk sejmowy nr 993, Warszawa 2007, s. 145–151; Kraj T., *Wokół dyskusji na temat zapłodnienia in vitro*, „Teologia i moralność” 4 (2008), s. 107–118; Muszala A. (red.), *Encyklopedia bioetyki*, Radom 2007.

tkf05. Filozofia Boga

Rok 2, semestr 3

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 3 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr Wojciech Kowalski

Forma zaliczenia: zo

Treści merytoryczne przedmiotu:

Wykład z filozofii Boga ma na celu wprowadzenie słuchaczy w filozoficzną problematykę istnienia i natury Boga. Wykład obejmuje: zagadnienia epistemologiczno-metodologiczne filozofii Boga, typologię postaw człowieka wobec zagadnienia istnienia Boga, typologię argumentów teodycealnych oraz omówienie podstawowych argumentów za istnieniem Boga takich jak: argumenty kosmologiczne („pięć dróg” św. Tomasza z Akwinu, argument z entropii i rozszerzania się wszechświata), argumenty antropologiczne i zagadnienia związane z poznawalnością natury Boga. W ramach wykładu zostają omówione także współczesne ujęcia problematyki teodycealnej inspirowane przez kierunki intuicjonistyczno-subiektywistyczne oraz fenomenologiczne.

Wymagania wstępne:

Znajomość historii filozofii i metafizyki.

Spis zalecanych lektur:

Elders L., *Filozofia Boga*; Granat W., *Teodycea*; Houghton J., *Poszukiwanie Boga*; Kowalczyk S., *Filozofia Boga*; Kowalski W., *Aby poznać Boga*; Wciórka L., *Wiedzieć że jest Bóg*; Życiński J., *Bóg Abrahama i Whiteheada*.

tkf06. Filozofia poznania

Rok 1, semestr 2

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 2 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. prof. dr hab. Roman Rożdżeński

Forma zaliczenia: zo

Treści merytoryczne przedmiotu:

Treść wykładu jako kontynuacja zajęć z pierwszego semestru obejmuje dalsze podstawowe zagadnienia z zakresu filozofii poznania, takie jak: (f) Problem źródeł prawdziwego poznania – spór apriorystów z empirystami (poglądy Platona, Arystotelesa, Descartesa, Leibniza, Locke’a, Hume’a, Kanta i Husserla); (g) Problem natury poznaj apriorycznych (koncepcja Kanta oraz Husserla); (h) Problem granic rzetelnego poznania – poznanie rzeczy, samego siebie, drugiego człowieka oraz tzw. wartości; (i) Problem tego, co jest niezbywalne dla naszego poznania; (j) Problem natury związku, jaki istnieje pomiędzy językiem a poznawaniem.

Cele przedmiotu:

Zamierzone cele dydaktyczne: Przystwojenie przez studentów teologii podstawowych zagadnień, które przynależą do dziedziny filozofii poznania. Zainteresowanie ich tą problematyką, która wszak w ciągu wieków wzbudzała namiętne spory, a i dzisiaj nadal jest aktualna i pasjonująca.

Metody oceny:

Forma zaliczenia: w drugim semestrze obowiązuje zaliczenie (z oceną) w formie egzaminu ustnego.

Spis zalecanych lektur:

Rożdżeński R., *Filozofia poznania. Zarys problematyki*, Kraków 2003.

tkf07. Filozofia przyrody nieożywionej

Rok 1, semestr 2

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 2 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr Włodzimierz Skoczny

Forma zaliczenia: zo

Treści merytoryczne przedmiotu:

Wykłady koncentrują się na podstawowych zagadnieniach filozofii przyrody, takich jak: czas, przestrzeń, ruch, obraz Wszechświata (kosmologia). Szczególną uwagę zwraca się na filozoficzne korzenie omawianych problemów, ale także na ich współczesne rozumienie, które wymaga przynajmniej ogólnego zaznajomienia z podstawami fizyki. Na wykładach podjęte też zostają problemy interdyscyplinarne, szczególnie przydatne dla słuchaczy w związku ze specyfiką ich studiów. Należy do nich np. „sprawa Galileusza” czy możliwość wykorzystywania w argumentacji teologicznej fizykalnych hipotez.

Wymagania wstępne:

Wiedza ogólna w zakresie szkoły średniej.

Cele przedmiotu:

Po zaliczeniu wykładów student będzie w stanie: a) orientować się w różnych nurtach filozofii przyrody nieożywionej; b) dyskutować racje za przyjęciem

czy odrzuceniem poszczególnych ujęć; c) rozumieć podstawowe idee współczesnej fizyki oraz ich filozoficzne implikacje.

Metody nauczania:

Wykłady z wykorzystaniem pomocy multimedialnych.

Metody oceny:

Egzamin pisemny w formie testu otwartego.

Spis zalecanych lektur:

Heller M., *Ewolucja kosmosu i kosmologii*, Warszawa 1983; Heller M., *Materia – geometria*, [w:] *Zagadnienia filozoficzne współczesnej nauki. Wstęp do filozofii przyrody*, pr. zbior. M. Heller, M. Lubański, Sz. W. Ślaga, Warszawa 1980, cz. II, s. 165–296; Heller M., *Początek świata*, Kraków 1976; Heller M., Liana Z., Mączka J., Skoczny W., *Nauki przyrodnicze a teologia: konflikt a współlistnienie*, *Academica* 53, Tarnów 2001; Heller M., Życiński J., *Wszechświat – maszyna czy myśl?*, Kraków 1988; Pedersen O., *Konflikt czy symbioza?*, Tarnów 1997; Życiński J. (red.), *Sprawa Galileusza*, Kraków 1991.

tkf08. Filozofia przyrody ożywionej

Rok 1, semestr I

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 2 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr Włodzimierz Skoczny

Forma zaliczenia: zo

Treści merytoryczne przedmiotu:

W wykładzie zostaną przedstawione współczesne filozoficzne zagadnienia biologii. Z jednej strony stanowią one kontynuację dawnych filozoficznych sporów (np. mechanicyzmu z witalizmem, kreacjonizmu ze zwolennikami samoródtwa), z drugiej zaś same rodzą nowe problemy (np. etyczne problemy genetyki, biologiczne podstawy świadomości). Zwrócona zostanie uwaga na historię omawianych zagadnień, aby uchwycić dynamikę przyjmowanych rozwiązań. Wiele z nich wymagać będzie interdyscyplinarnego podejścia obejmującego m.in. teologię, filozofię nauki czy nauki przyrodnicze (np. geologię, paleontologię, biologię). Szczególne miejsce wśród omawianych problemów zajmować będzie teoria ewolucji. Po przedstawieniu jej historycznych ujęć (J. Lamarck, K. Darwin, T. Huxley) ukazane zostanie obecne rozumienie tej dyscypliny na tle ciągle żywych zagadnień światopoglądowych.

Wymagania wstępne:

Wiedza ogólna w zakresie szkoły średniej.

Cele przedmiotu:

Po zaliczeniu wykładów student będzie posiadał wiedzę dotyczącą różnych rozwiązań zagadnień związanych z życiem biologicznym. Pozna ich filozoficzne i przyrodnicze uwarunkowania. Ze względu na specyfikę studentów bę-

dzie potrafił zająć stanowisko w sprawach dotyczących relacji nauka – wiara, a zwłaszcza teorii ewolucji i jej krytyki z pozycji kreacjonistycznych.

Metody nauczania:

Wykłady z wykorzystaniem pomocy multimedialnych.

Metody oceny:

Egzamin ustny na koniec semestru.

Spis zalecanych lektur:

Czas, ewolucja, duch, pr. zbior. pod red. K. Wolszy, Opole 1997; Kloskowski K., *Bioetyczne aspekty inżynierii genetycznej*, Warszawa 1995; Kloskowski K., *Filozofia ewolucji i filozofia stwarzania*, Warszawa 1999; Kloskowski K., *Miedzy ewolucją a kreacją*, Warszawa 1994; McMullin E., *Ewolucja i stworzenie*, Kraków 1993; Ślaga Sz. W., *Życie - ewolucja*, [w:] *Zagadnienia filozoficzne współczesnej nauki. Wstęp do filozofii przyrody*, pr. zbior. M. Heller, M. Lubański, Sz. W. Ślaga, Warszawa 1980, cz. III, s. 297–423; Wojciechowski T., *Wybrane zagadnienia z filozoficznej antropologii*, Kraków 1985; Wojciechowski T., *Zarys filozofii przyrody ożywionej*, Opole 1997.

tkf09. Historia sztuki

Rok 1, semestr 1–2

Wymiar: 60 h (30/30) wykładu, ECTS: 2+2 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr Andrzej Józef Nowobilski

Forma zaliczenia: zo/zo

Treści merytoryczne przedmiotu:

Celem jest przedstawienie w skrócie, w zarysie, podstawowych problemów sztuki chrześcijańskiej, bizantyńskiej i średniowiecznej.

W przypadku sztuki wczesnochrześcijańskiej omówione są: architektura, rzeźba, malarstwo i rzemiosło artystyczne. Podobny schemat kompozycyjny i tematyczny zawarty jest przy przedstawianiu problematyki sztuki średniowiecznej.

Celem wykładu jest zapoznanie studentów z podstawowymi zagadnieniami tak formalnymi, jak również ikonograficznymi, w zmieniającej się rzeczywistości historycznej, a także uwrażliwienie przyszłych kapłanów rzymskokatolickich na problemy kultury chrześcijańskiej jaką jest sztuka sakralna.

Wymagania wstępne:

Umiejętność analizowania i syntetycznego ujęcia zjawisk.

Cele przedmiotu:

Podstawowe wiadomości na temat stylów historycznych i współczesnych w sztuce sakralnej. Zapoznanie studentów z różnego rodzaju sztukami plastycznymi wykorzystując techniki multimedialne oraz zwiedzane poszczególnych obiektów.

Metody oceny:

Ustny zaliczenie z oceną w czasie trwania sesji. Podstawą zaliczenia będzie przedstawiona wiedza z wykładów oraz podanej bibliografii.

Spis zalecanych lektur:

Beckwith J., *Early Christian and Byzantine Art*, The Pelican History of Art, Harmondsworth, New York 1986; Beckwith J., *Early Medieval Art*, London 1986; Filarska B., *Początki sztuki chrześcijańskiej*, Lublin 1986; *Historia sztuki polskiej*, t. I: *Sztuka Średniowiecza*, pod red. T. Dobrowolskiego, Kraków 1965; Kłosińska J., *Sztuka bizantyńska*, Warszawa 1975; Liedtke A., *Historia sztuki kościelnej w zarysie*, Poznań 1961; Meyer P., *Historia sztuki europejskiej*, t. 1, Warszawa 1973; Mroczo T., *Polska sztuka przedromańska i romańska*, Warszawa 1978; Przybyszewski B., *Romańskie kościoły pielgrzymkowe*, Kraków 1979; Skubiszewska M., *Malarstwo Italii w latach 1250–1400*, Warszawa 1980; Skubiszewski P., *Malarstwo karolińskie i przedromańskie*, Warszawa 1973; *Sztuka polska przedromańska i romańska do schyłku XIII wieku*, pod red. Michała Walickiego, Warszawa; Świechowski Z., *Architektura romańska w Polsce*, Warszawa 2000; Świechowski Z., *Sztuka romańska w Polsce*, Warszawa 1990.

tkf10. Język grecki zaawansowany

Rok 3–4, semestr 5–8

Wymiar: 120 h (30/30/30/30) wykładu, ECTS: 0+2+0+2* pkt. (* – punkty ECTS uzyskane fakultatywnie z lektoratów języka starożytnego uznawane są w punktacji ECTS roku V)

Prowadzący: wykład – mgr Zofia Gaerthner (sem. 5–6), ks. dr Marek Gilski (sem. 7), mgr Bogusława Frontczak (sem. 8)

Forma zaliczenia: zo/zo/zo/e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Program lektoratu z języka greckiego dla seminarium magisterskiego z Nowego Testamentu i patrologii (Ojcowie Greccy).

Przedmiotem zajęć są następujące zagadnienia: język grecki i jego historia, dialekty greckie, akcenty, przydechy, interpunkcja, enklityki, proklityki, koniugacje i deklinacje greckie, poszczególne części mowy i zdania, czasy, tryby, strony, typy zdań, okresy warunkowe.

sem. 5

1. Wiadomości wstępne: a) greka i jej historia, b) alfabet, akcent, przydech, interpunkcja, c) enklityki i proklityki, d) rodzajnik. 2. *Indicativus, imperativus, infinitivus praes. act., med./pass.* czasowników na -ω. 3. *Masculina i neutra* II deklinacji. *Indicativus praesentis activi* czasownika εἶμι. Orzeczenie imienne. Orzeczenie przy podmiocie w *neutrum pluralis*. 4. *Feminina* I deklinacji. 5. Przymiotniki II/I deklinacji: a) *ύ* – *privativum*, b) szyk przydawki, c) szyk orzeczenia. Zaimek względny *ός, ή, ό*. 6. *Masculina* I deklinacji. Podwójny

accusativus. Accusativus cum infinitivo. 7. Indicativus imperfecti activi, medii-passivi czasowników na -ω. *Indicativus imperfecti* czasownika εἰμί. 8. *Contracta* na -άω, -έω, -όω – *praesens* i *imperfectum*. 9. Zaimek osobowy, zwrotny, dzierżawczy, zaimek wzajemności. 10. Zaimek αὐτός i jego znaczenia. Zaimek wskazujący ὅδε i οὗτος. 11. Deklinacja III – wprowadzenie. Zaimek pytajny τίς, τί i nieokreślony τις, τι. 12. Deklinacja III – tematy spółgłoskowe: a) tylnojęzykowe (gardłowe) na -γ, -κ, -χ, b) wargowe na -β, -π, -φ, c) zębowe na -δ, -τ, -θ. 13. Deklinacja III – tematy spółgłoskowe: a) płynne na -λ, -ρ i nosowe na -ν, b) zakończone na -ντ, c) przymiotniki na -ων, -ον. 14. Deklinacja III – tematy sygmatyczne: a) *neutra* na -ος, b) przymiotniki na -ης, -ες, c) imiona własne na -ης i -κλής. 15. Powtórzenie.

sem. 6

1. *Indicativus, imperativus, infinitivus aoristi I act. i medii. 2. Indicativus futuri activi i medii. 3. Participium praesentis, participium futuri, participium aoristi I.* Użycie imiesłowu. *Genetivus absolutus*. 4. Deklinacja III – rzeczowniki typu πατήρ, ἀνήρ, γυνή. 5. Deklinacja III – tematy samogłoskowe: a) na samogłoskę -ū, b) na samogłoski -ī, -ū z wymianą na -ει, -ευ (-εζ), c) przymiotniki na -ύς, -εία, -ύ. 6. Deklinacja III – tematy dwugłoskowe. 7. Deklinacja III – rzeczowniki nieregularne. 8. Deklinacja III – μέγας, πολύς, πᾶς. 9. Stopniowanie przymiotników i przysłówków. *Genetivus comparativus*. 10. Liczebniki główne i porządkowe. Zaimki οὐδείς i μηδείς. 11. *Indicativus, imperativus, infinitivus, participium aoristi II activi et medii. 12. Indicativus, imperativus, infinitivus, participium aoristi I pass* i pochodny *indicativus futuri passivi*. 13. *Indicativus, imperativus, infinitivus, participium aoristi II passivi* i pochodny *indicativus futuri passivi*. 14. *Indicativus, imperativus, infinitivus, participium* aorystu pierwiastkowego. 15. Powtórzenie.

sem. 7

1. *Indicativus, imperativus, infinitivus, participium praesentis activi, medii-passivi* czasowników na -μι: τίθημι, ἵημι, δίδωμι. 2. *Indicativus imperfecti activi, medii-passivi* czasowników: τίθημι, ἵημι, δίδωμι, ἴστημι. 3. *Indicativus, imperativus, infinitivus, participium aoristi activi i medii* czasowników τίθημι, ἵημι, δίδωμι. 4. *Praesens* i *imperfectum* czasowników na -νυμι. 5. *Praesens* i *imperfectum* czasowników pierwiastkowych na -μι. 6. *Indicativus, imperativus, infinitivus, participium perfecti I act., medii-passivi* wraz z ind. plusquamperfecti. 7. *Indicativus, imperativus, infinitivus, participium perfecti II activi, medii-passivi* wraz z ind. plusquamperfecti + οἶδα. 8. *Coniunctivus* – budowa i użycie w zdaniach głównych. 9. *Coniunctivus* – użycie w zdaniach pobocznych. 10. *Optativus* – budowa i użycie w zdaniach głównych. 11. *Optativus* – użycie w zdaniach podrzędnych. 12. Zdania dopełnieniowe i celowe. Konstrukcje bezokolicznikowe. 13. Okresy warunkowe. 14. Okresy warunkowe (c.d.). 15. Powtórzenie.

sem. 8

1. Zdania pytajne zależne. 2. Zdania okolicznikowe czasu i przyczyny. 3. Zdania względne. 4. Zdania skutkowe. 5. Zdania przyzwalające. 6. Zdania z czasownikami wyrażającymi obawę. 7. Mowa zależna. 8. *Adiectiva verbalia*. 9. *Dualis* w deklinacjach i koniugacjach. 10. Powtórzenie. 11. Lektura tekstów. 12. Lektura tekstów. 13. Lektura tekstów. 14. Lektura tekstów. 15. Lektura tekstów.

Wymagania wstępne:

sem. 7

Podstawowa znajomość języka greckiego: znajomość alfabetu greckiego, umiejętności czytania i tłumaczenia podstawowych tekstów, znajomość I koniugacji oraz I i II deklinacji.

Cele przedmiotu:

Zapoznanie się z całością gramatyki greckiej, opanowanie szerokiego zasobu słownictwa, umiejętności tłumaczenia tekstów greckich.

Metody nauczania:

Wykłady, analiza tekstu i kontekstu, konsultacje.

Metody oceny:

Ocenianie ciągle.

Spis zalecanych lektur:

Bardski K., *Ἡ κοινή διάλεκτος. Podręcznik do nauki języka greckiego Nowego Testamentu*, Warszawa 1999; Borowska M., *Μορμολόκη. Książka do nauki języka starogreckiego*, Warszawa 1996; Golias M., *Wstępna nauka języka greckiego. Teksty. Preparacje*, Warszawa 1965; Korus A. i K., *HELLENIKE GLOTTA. Podręcznik do nauki języka greckiego*, Warszawa – Kraków 1994; Niemirska-Pliszczyńska J., *Ἰδοὺ ὁ ἄνθρωπος. Wstępny podręcznik języka greckiego oparty na tekstach autorów klasycznych i Nowego Testamentu*, Poznań 1960; Penar T., *Graecitas Neotestamentaria. Intensywny kurs podstawowy*, wyd. II popr., Pelplin 1984; Polok B., *Język grecki. Ćwiczenia*, Opole 1996; Polok B., *Język grecki. Gramatyka*, Opole 1996.

tkf11. Język hebrajski zaawansowany

Rok 3, semestr 5–6

Wymiar: 30 h (15/15) wykładu, ECTS: 0+2 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr Sylwester Jędrzejewski SDB

Forma zaliczenia: zo/zo

Treści merytoryczne przedmiotu:

Kurs języka przeznaczony dla tych, którzy wybierają proseminarium z teologii biblijnej, z perspektywą pisania pracy magisterskiej. Obejmuje zapoznanie z opisem rzeczownika i czasownika oraz zaimków. Pozwala na opanowanie podstawowego słownictwa tekstów biblijnych.

Wymagania wstępne:

Ukończony kurs podstawowy.

Cele przedmiotu:

Umiejętność poprawnego czytania i posługiwania się hebrajskim tekstem Biblii na potrzeby napisania pracy magisterskiej z teologii biblijnej.

Metody nauczania:

Metoda wykładowo-konwersatoryjna i ćwiczeniowa.

Metody oceny:

Kolokwia cząstkowe; kolokwium semestralne.

Spis zalecanych lektur:

Deiana G., Spreafico A., *Wprowadzenie do hebrajszczyzny biblijnej*, oprac. S. Bazylewski, Warszawa 2001; Tomal M., *Język hebrajski biblijny*, Warszawa 2000; Weingreen J., *A practical Grammar for Classical Hebrew*, Oxford 1959

tkf12. Język łaciński zaawansowany

Rok 4, semestr 7–8

Wymiar: 60 h (30/30) wykładu, ECTS: 0+2* pkt. (* – punkty ECTS uzyskane fakultatywnie z lektoratów języka starożytnego uznawane są w punktacji ECTS roku V)

Prowadzący: wykład – mgr Maria Banach

Forma zaliczenia: zo/e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Przedmiot nieobligatoryjny, przeznaczony dla studentów zajmujących się pisaniem pracy magisterskiej z zakresu biblistyki, patrologii, prawa kanonicznego i innych specjalności wymagających dobrej znajomości j. łacińskiego, jak również dla chętnych zainteresowanych pracą translacyjną nad tym językiem.

I. Zebranie oraz powtórzenie materiału gramatycznego i leksykalnego. a. System deklinacyjny (rzeczownika, przymiotnika (stopniowanie), zaimka, imiesłowu, gerundium, supinum). b. System koniugacyjny (tempora – wszystkie czasy strony aktywnej i biernej w zakresie: indicativus, coniunctivus, imperativus, infinitivi). c. Składnie przypadków (exempla: genetivus partitivus, dativus auctoris, ablativus auctoris, dativus possessivus, accusativus duplex, nominativus duplex...). d. Konstrukcje stylistyczne typowe dla j. łacińskiego: accusativus cum infinitivo, nominativus cum infinitivo, ablativus absolutus, coniugatio perphrastica passiva, coniugatio perphrastica activa. e. Budowa zdań podrzędnych (syntaksa zdań ze spójnikiem *ut*, *cum*, zdania pytające zależne, zdania warunkowe, inne typy zdań podrzędnych). f. Mowa niezależna i zależna (oratio recta et obliqua). g. Funkcja semantyczna koniunktywu.

II. Wspólna praca translatoryjna oparta na tekstach dobranych dla całej grupy. Fragmenty tekstów: Acta Matyrum Scillitamarum (relacja z procesu rzymskiego), Lactantius „De mortibus persecutorum” (Edictum Mediolanense), Tertulianus „Apologeticus” (De testimonio animae), Hieronymus „Epistu-

la 22”, Sanctus Augustinus „Confessiones” (Liber XI-caput VI–XI), „De B. Simone de Lipnica Ordinis Fratrum Minorum de Observantia-commentarius praeuius”, Vita Sancti Stanislai Cracoviensis episcopi (vita maior-Wincenty z Kielczy, MPH), Renatus Cartesius „Meditationes de philosophia prima” (meditatio secunda), Paulus Papa VI „Litterae apostolicae, quibus disciplina circa primam tonsuram ordines minores et subdiaconatum in ecclesia Latina innovatur”, Declaratio de educatione Christiana – „Gravissimum educationis” 1–2, 5–6, Ioannes Paulus II „Misericordia Dei”.

III. Praca indywidualna ze studentami, konsultacje, korekty translacji tekstów dobranych pod kątem wybranej przez studenta specjalizacji seminaryjnej (przygotowywanie powyższych tekstów do egzaminu kończącego powyższy kurs). Przykładowa tematyka tekstów indywidualnych: Orygenes „Fragment komentarza do Listu do Rzymian”, Sancti Ambrosii Mediolanensis Episcopi „De mysteriis”, Komentarz do „Opus Oxoniense” do Dunska Szkota, Codex Iuris Canonici (can.363–384), Constitutio dogmatica de Ecclesia – V 39–41 (De universali vocatione ad sanctitatem in ecclesia), Noldin, Liber tertius „De praeceptis caritatis”, Kronika Kałubka – „Prolog I”.

tkf13. Kultura języka

Rok 1, semestr 1–2

Wymiar: 30 h (15/15) wykładu, ECTS: 0+2 pkt.

Prowadzący: wykład – mgr Michalina Rittner

Forma zaliczenia: zo/zo

Treści merytoryczne przedmiotu:

Posługiwanie się poprawną polszczyzną jest jednym z najważniejszych elementów udanej (skutecznej) komunikacji językowej, wszelkie bowiem błędy językowe znacznie utrudniają, lub nawet uniemożliwiają, zrozumienie danej wypowiedzi. Zajęcia z kultury języka stanowią zatem podstawę do późniejszego efektywnego posługiwania się językiem ojczystym.

W trakcie kursu omawiane będą następujące zagadnienia: 1) podstawowe pojęcia kultury języka (norma, uzus, błąd językowy), 2) podstawowe zagadnienia leksykografii (słowniki ogólne języka polskiego, słowniki poprawnościowe, wydawnictwa poprawnościowe, poradnie językowe), 3) poprawność fonetyczna (błędy w wymowie, zasady akcentowania), 4) poprawność fleksyjna (odmiana nazw własnych, odmiana skrótowców, odmiana liczebników), 5) poprawność składniowa (szyk wyrazów w zdaniu, zasady łączenia podmiotu z orzeczeniem, wyrazy funkcyjne), 6) poprawność leksykalna (dobór wyrazów i związków frazeologicznych), 7) zróżnicowanie współczesnej polszczyzny (stylistyka), 8) grzeczność językowa, 9) zasady redagowania tekstów.

Wymagania wstępne:

Znajomość podstawowych zagadnień nauki o języku polskim, objętych programem nauczania szkoły średniej.

Cele przedmiotu:

Posługiwanie się językiem polskim na poziomie normy wzorcowej, nie zaś potocznej, ze szczególnym uwzględnieniem normy fonetycznej, fleksyjnej, składniowej i leksykalnej.

Metody nauczania:

Wykład z elementami ćwiczeń praktycznych.

Metody oceny:

Studenci oceniani są na podstawie prac pisemnych (2 w każdym semestrze) oraz końcowego kolokwium zaliczeniowego.

Spis zalecanych lektur:

Gajda S. (red.), *Przewodnik po stylistyce polskiej*, Opole 1995; Jadacka H., *Kultura języka polskiego: fleksja, słowotwórstwo, składnia*, Warszawa 2005; Karpowicz T., *Kultura języka polskiego. Wymowa, ortografia, interpunkcja*, Warszawa 2009; Marcjanik M., *Grzeczność w komunikacji językowej*, Warszawa 2007; Markowski A. (red.), *Wielki słownik poprawnej polszczyzny*, Warszawa 2008; Markowski A., *Język polski. Poradnik prof. Markowskiego*, Warszawa 2008; Markowski A., *Kultura języka polskiego. Teoria. Zagadnienia leksykalne*, Warszawa 2006; Zdunkiewicz-Jedynak D., *Wykłady ze stylistyki*, Warszawa 2008.

tkf14. Liturgika

Rok 3, semestr 6

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 2 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr Janusz Mieczkowski

Forma zaliczenia: zo

Treści merytoryczne przedmiotu:

Rok liturgiczny i Liturgia Godzin.

Przedmiot ukazuje historię, budowę i treści teologiczne i duszpasterskie: Adwentu, Okresu Bożego Narodzenia, Wielkiego Postu, Okresu Wielkanocnego i czasu w ciągu roku oraz historię i teologię Liturgii Godzin.

Cele przedmiotu:

Celem wykładów jest zapoznanie studentów z budową, historią oraz teologią roku liturgicznego w Kościele rzymskokatolickim oraz budową i historią Liturgii Godzin.

Metody oceny:

Praca semestralna.

Spis zalecanych lektur:

Bergamini A., *Chrystus Świątem Kościoła*, tłum. K. Kubis, Kraków 2004; Kunzler M., *Liturgia Kościoła*, Poznań 1999; Nadolski B., *Liturgika*, t. 2: *Liturgia i czas*, Poznań 1991; Sinka T., *Zarys liturgiki*, Kraków 1994; Sobeczko H. J. (red.), *Mirabile laudis canticum*, Opole 2008; Świerżawski W. (red.), *Liturgia uświęcenia czasu*, Kraków 1994; Zalewski W., *Rok kościelny*, t. 1–2, Warszawa 1989–1993.

tkf15. Teologia fundamentalna – ekleziologia

Rok 3, semestr 6

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 2 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr Józef Morawa

Forma zaliczenia: zo

Treści merytoryczne przedmiotu:

Temat wykładu: *Kościół – źródła i początki. Szkic historyczno-teologiczny.*

Próba przedstawienia fundamentów Kościoła przez analizę teologiczno-historyczną sytuacji w Izraelu okresu między testamentalnego, wyznaczonego czasem od okresu perskiego (V wiek przed Chrystusem) do końca pierwszego wieku po Chrystusie: Wyjaśnienie, dlaczego podejmuje się temat Kościoła, a nie chrześcijaństwa, następnie przypomnienie podstawowych nurtów judaizmu: mądrości, królestwa Bożego, mesjanizmu i apokaliptyki. Następnie prezentacja ruchu esseńskiego, znaczenie misji Jana Chrzciciela i okoliczności wystąpienia Jezusa z Jego Paschą. Rodzenie się Kościoła popaschalnego i jego otwieranie się na cały świat.

Wymagania wstępne:

Znajomość teologii, a zwłaszcza eklezjologii na poziomie kursu podstawowego, własne zainteresowanie problematyką kościelną i próbą jej zrozumienia.

Cele przedmiotu:

Celem wykładu jest szersze wprowadzenie w ważną problematykę religijno-społeczno-polityczną, w której kształtowała się idea mesjańska przed wystąpieniem Jana Chrzciciela, a także możliwe oddziaływanie ówczesnych procesów na uczniów Jezusa organizujących się w Kościół w pierwszym pokoleniu apostołskim.

Metody nauczania:

Wykład z prezentacją wybranych tekstów.

Metody oceny:

Egzamin z wykładu.

Spis zalecanych lektur:

Gnilka J., *Pierwsi chrześcijanie. Źródła i początki Kościoła*, Kraków 2004; Maier J., *Między Starym a Nowym Testamentem*, Kraków 2002.

tkf16. Wstęp do Pisma św.

Rok 2, semestr 4

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 3 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr Artur Sanecki SCJ

Forma zaliczenia: zo

Treści merytoryczne przedmiotu:

Tematem wykładu jest historia, teologia i egzegeza kanonu biblijnego. Poruszane są następujące zagadnienia: pojęcie kanonu, kanon biblijny a metoda historyczno-krytyczna, historia formacji kanonu Pisma Świętego, problem ksiąg deuterokanonicznych, znaczenie kanonu biblijnego dla współczesnej egzegezy i teologii, wartość hermeneutyczna kanonu Pisma Świętego.

Wymagania wstępne:

Zaliczony przedmiot obowiązkowy: Wstęp ogólny do Pisma św.

Cele przedmiotu:

Celem wykładu jest pogłębienie znajomości historii i teologii kanonu Pisma Świętego oraz jego znaczenia w prawidłowej lekturze tekstu biblijnego.

Metody oceny:

Kolokwium lub test pisemny po 7 tygodniach pracy, zaliczenie ustne na koniec semestru.

Spis zalecanych lektur:

Brown R. E. – Collins R. F., *Kanon ksiąg świętych*, [w:] Brown R. E., Fitzmyer J. A i Murphy R. E. (red.), *Katolicki komentarz biblijny*, Warszawa 2001, s. 1591–1619; Cichoń K. – Kuczyńska A., *Kanon*, [w:] *Encyklopedia Katolicka KUL*, t. 8, Lublin 2000, kk. 567–581; Hanelt T., *IV. Kanon Biblijny*, [w:] *Wstęp ogólny do Pisma świętego*, Gniezno 1999, s. 67–90; Homerski J., *Kanon Ksiąg świętych*, [w:] Szlaga J. (red.), *Wstęp ogólny do Pisma świętego*, Poznań – Warszawa 1986, s. 69–97; *Kanon*, [w:] Metzger B. M. – Coogan M. D. (red.), *Słownik wiedzy biblijnej*, Warszawa 1996, s. 286–292; Sanecki A., *Kanon biblijny w perspektywie historycznej, teologicznej i egzegetycznej*, Kraków 2008.